

4037820 SHES/M

: สาขาวิชา : จริยศาสตร์ศึกษา; อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา)

คำสำคัญ

: เสรีภาพ / พุทธจริยศาสตร์ / บริบทสังคมไทย

สุทิน สุชาติ : การศึกษาวิเคราะห์แนวความคิด เรื่องเสรีภาพตามพุทธจริยศาสตร์
ในบริบทสังคมไทย (AN ANALYTICAL STUDY OF FREEDOM ACCORDING TO
BUDDHIST ETHICS IN THAI SOCIETY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : วริยา
ชินวรรณ Ph.D., สิวลิ ศิริไล อ.ม. (ปรัชญา), ปกรณ์ สิงห์สุริยา อ.ค. (ปรัชญา), 104 หน้า.
ISBN 974-04-2363-9

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องเสรีภาพตามพุทธจริยศาสตร์และ
การใช้เสรีภาพตามแนวพุทธจริยศาสตร์ในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งใช้การวิจัยเชิงคุณภาพใน
ขอบข่ายจริยศาสตร์ศาสนา โดยใช้วิธีการศึกษาวิจัยเอกสาร จากพระไตรปิฎก อรรถกถา หนังสือ
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา วิทยานิพนธ์และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลการศึกษาพบว่า เสรีภาพที่ปรากฏโดยทั่วไปแบ่งออกได้เป็นเสรีภาพทางกายและเสรี
ภาพทางใจ เสรีภาพทางใจจะอ้างถึงทางศาสนาเป็นหลัก ส่วนเสรีภาพทางกาย มุ่งที่การกระทำต่อ
ชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง โดยไม่ถูกแทรกแซงขัดขวาง รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและมีความ
เชื่อ เสรีภาพทางกายอาจนำมาซึ่งความไร้ระเบียบและละเมิดกันและกัน จึงต้องมีขอบเขตความรับผิดชอบ
ขอบกำกับ เช่น โดยกฎหมาย เสรีภาพทางกายและเสรีภาพทางใจไม่จำเป็นต้องสัมพันธ์กัน

ส่วนเสรีภาพตามพุทธจริยศาสตร์ หมายถึงเสรีภาพ 2 ระดับ กล่าวคือ เสรีภาพทางใจ จัด
เป็นเสรีภาพสูงสุดระดับโลกุตระ ส่วนเสรีภาพระดับโลกียะอยู่ที่การแสวงหาความสุข ความสำเร็จ
เพื่อเป็นวิถีทางเข้าถึงเสรีภาพสูงสุดซึ่งเป็นเสรีภาพทางใจ โดยปราศจากอวิชชา ตัณหา อุปาทาน การ
ใช้เสรีภาพตามพุทธจริยศาสตร์ต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมาย 3 ระดับคือ 1) ระดับต้น มุ่งความสุข
ความสำเร็จในชีวิตปัจจุบัน 2) ระดับกลาง ตั้งมั่นในหลักคุณธรรม ไม่มัวเมายึดติดถึงภายนอก มี
ความสุขสงบทั้งภายในและภายนอก 3) ระดับสูงสุด เข้าใจโลกตามความเป็นจริงและมีชีวิตที่สงบ
สุข การใช้เสรีภาพในการเลือกกระทำการฆ่าตัวตาย การประกอบอาชีพโสเภณี และการถ่ายภาพ
เปลือย สร้างผลกระทบต่อการเข้าถึงเป้าหมายทางพุทธจริยศาสตร์ และค่านิยมที่ดีของสังคมไทย

ผู้วิจัยขอเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยแนวความคิดเรื่องเสรีภาพตามพุทธจริยศาสตร์ของนัก
วิชาการศาสนาและปรัชญา เช่น ท่านพุทธทาส พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) และ สมภาร
พรหมตา เป็นต้น เพื่อจะได้ทราบแนวความคิดที่แตกต่างกันซึ่งจะมีผลดีต่อการนำมาใช้วิเคราะห์ ปัญหา
สังคมไทยต่อไป

4037820 SHES/M

: MAJOR : ETHICAL STUDIES ; M.A. (ETHICAL STUDIES)

KEY WORDS

: FREEDOM / BUDDHIST ETHIC / THAI SOCIETY

SUTHIN SUKHDEE : AN ANALYTICAL STUDY OF FREEDOM ACCORDING TO BUDDHIST ETHIC IN THAI SOCIETY. THESIS ADVISORS : WARIYA CHINWANNO, Ph.D., SIVALEE SIRILAI, M.A. (PHILOSOPHY) ,PAGORN SINGSURIYA, Ph.D. (PHILOSOPHY), 104 p. ISBN 974-04-2363-9

This research aims was to study the concept of freedom in the Buddhist ethics and to study from the Buddhist perspective the way that freedom is used in the present Thai context. This was a qualitative research in the field of religious ethics conducted mainly through documentary research drawing mainly from the Tipitaka, Tipitaka commentaries, important religious scholars' works, books, journal articles, newspaper columns and other related documents.

The results show that the concept of freedom in general can be classified into 2 groups: spiritual and physical freedom. Spiritual freedom has its root in religious thought while physical freedom merely concerns the non-interference with an individual's choices about his or her life, body, property, etc.. Those who maintain this form of freedom may not know how to guide their life. Even in the most liberal countries, people's freedom is still limited.

According to Buddhism, freedom consists of both the mundane and the supermundane levels. The use of freedom in the mundane level—which may be in the pursuit of happiness and success, or moral cultivation—should always be guided by the aim to the supermundane freedom, the freedom from all ignorance, craving, and attachment. According to Buddhism, the proper use of freedom should be in accordance with the three goals: 1) Elementary goal: happiness and success— for example, good career, high financial status, fame, and close family. 2) Intermediate goal: cultivation of virtues in the daily course of life, free from obsession with external rewards, and promotion of the equilibrium between the outer and inner. 3) Highest goal: enlightenment and inner peace. It is found that illustrative cases of the use of freedom in the present Thai context such as suicide, prostitution, and pornography undermine the pursuit of either of these goals.

It is suggested that research should be conducted on each important Buddhist scholars' view of freedom, for example, Buddhadasa, Dhammapitaka, Sompan Promta, etc. because 'freedom' is a complicated concept and given different interpretations by different scholars. The results will enable a richer analysis of relevant social problems.